

Sygn. akt I CSK 529/22

POSTANOWIENIE

Dnia 31 maja 2022 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Grzegorz Misiurek

w sprawie z powództwa K. K.
przeciwko J. C.
o uznanie czynności prawnych za bezskuteczne,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej
w dniu 31 maja 2022 r.,
na skutek skargi kasacyjnej pozwanego
od wyroku Sądu Apelacyjnego w [...]
z dnia 18 października 2019 r., sygn. akt I ACa [...],

**odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania
i zasądza od pozwanego na rzecz powoda kwotę 5 400,00
(pięć tysięcy czterysta) zł tytułem zwrotu kosztów postępowania
kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona.

Skarżący wniósł o przyjęcie skargi do rozpoznania w oparciu o drugą spośród wymienionych przesłanek.

Powołanie się w skardze kasacyjnej na potrzebę wykładni przepisów prawnych wymaga wykazania przez autora skargi, że określony przepis prawa, mimo iż budzi poważne wątpliwości, ze wskazaniem na czym te poważne wątpliwości polegają, nie doczekał się wykładni, bądź że jego niejednolita wykładnia wywołuje rozbieżności w orzecznictwie sądów, które należy przytoczyć (postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 11 stycznia 2002 r., III CKN 570/01, OSNC 2002 Nr 12, poz. 151; z dnia 15 października 2002 r., II CZ 102/02, nie publ.). Rozstrzygnięcie wątpliwości interpretacyjnych nie może się sprowadzać do odpowiedzi na zarzuty autora skargi skierowane pod adresem zaskarżonego orzeczenia ani też do odpowiedzi na wątpliwości skarżącego, które można wyjaśnić za pomocą obowiązujących reguł wykładni bądź w drodze prostego zastosowania przepisów (postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 16 stycznia 2003 r., I PK 230/02, OSNP - wkładka 2003 Nr 13, poz. 5; z dnia 6 października 2020 r., I UK 340/19, nie publ.).

Skarżący pozwany wskazał na potrzebę wykładni art. 530 k.c. w związku z art. 527 § 1 k.c. i przedstawił pytanie: „w jaki sposób definiować pojęcie „działania w zamierze pokrzywdzenia przyszłego wierzyciela”: czy w sposób wąski, tj. uznając, że wyłącznie zamiar bezpośredni dłużnika w celu pokrzywdzenia przyszłego wierzyciela daje podstawę uwzględnienia skargi pauliańskiej na podstawie art. 530 k.c., czy też wystarczy sama świadomość dłużnika, że czynność prawna może pokrzywdzić przyszłego wierzyciela”.

Analiza wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania, jego uzasadnienia, a także uzasadnień orzeczeń sądów obu instancji, nie daje podstaw do uznania, że rzeczywiście zachodzi przesłanka potrzeby wykładni przepisów budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów.

Ubocznie należy zauważyć, że Sąd Najwyższy wielokrotnie wypowiadał na temat przedstawionej w skardze problematyki wyjaśniając, iż przez czynność zdaną ze świadomością pokrzywdzenia wierzyciela należy rozumieć czynność podjętą w sytuacji, w której dłużnik mógł przewidzieć, że w wyniku jej dokonania stanie się niewypłacalny lub niewypłacalny w większym stopniu. Nie jest konieczne istnienie po stronie dłużnika złego zamiaru; wystarczające jest, aby dłużnik miał

świadomość konsekwencji dokonywanej czynności, tj., że czynność prawna przez niego dokonana może spowodować dla wierzycieli niemożność zaspokojenia się. Dlatego dłużnik działa ze świadomością pokrzywdzenia wierzyciela, jeżeli ma rozeznanie co do tego, że w następstwie wyzbycia się przez niego w całości lub w części majątku nadającego się do egzekucji ucierpi materialny interes wierzyciela (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 17 grudnia 2020 r., sygn. akt III CSK 163/18, nie publ.). Przez zamiar pokrzywdzenia wierzyciela należy rozumieć taki stosunek psychiczny dłużnika do wyobrażonego skutku podjętego działania, który pozwala przyjąć, że chce on pokrzywdzenia przyszłego wierzyciela, a czynność zostaje dokonana w tym celu. Jeżeli dłużnik dokonując danej czynności prawnej miał na uwadze inny cel, skarga pauliańska nie odniesie skutku. Jednak świadomość możliwego pokrzywdzenia jest również wystarczająca do przyjęcia zamiaru pokrzywdzenia, albowiem działanie ludzkie obejmuje w zasadzie nie tylko następstwa zamierzone, ale i te, których jakkolwiek nie chce się wywołać, przewiduje się jako możliwe, a zatem objęte wolą. Oznacza to, że zamiar pokrzywdzenia przyjąć należy także u tego, kto w chwili dokonywania czynności liczył się z tym, że w związku z jego działalnością może mieć wierzycieli i że jego czynność może być połączona z ich krzywdą (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 29 listopada 2017 r., sygn. akt II CSK 86/17, nie publ.).

Mając powyższe na uwadze nie można przyjąć, że przesłanka przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania została w sposób właściwy wykazana.

Z tych względów Sąd Najwyższy orzekł, jak w sentencji (art. 398⁹ § 2 k.p.c.).